

Hyrnsalmen kunnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma vuoteen 2027 laatimisohteet

Lähtökohta: talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan myös pitkällä tähtäimellä.

Tausta: Hyrnsalmen kunta on saanut taloutensa tasapainoon jo vuoden 2022 aikana. Hyvä kehitys on jatkunut myös vuonna 2023 ja kuluvana vuonna. Tämänhetkisen ennusteen mukaan on tulossa hieman yli 0,5 M euroa plussalla oleva tulos vuodelle 2025.

Tilannekuva: Valtionosuudet ja verotulot ovat jatkossakin, ainakin lyhyellä aikavälillä, riittävän hyvällä tasolla talouden tasapainon turvaamiseksi. TE-palvelu-uudistus lisää roimasti kuluja vuodelle 2025, mutta toisaalta myös valtionosuuksien nousu kompensoi menojen kasvua. Myös kiinteistöverojen kasvu (tuulivoiman ansiosta) ja pieni velkamäärä sekä korkojen lasku helpottavat talouden hallintaa.

Yleistavoitteet talousarvion laadintaan vuodelle 2025 (ks. aikataulu, liite 1; ja raami liite 2):

1. Toiminnan tuotot pidetään mahdollisuuksien mukaan lähes ennallaan.
2. Kunnallisveron tuottotaso säilyy, ja yhteisöveron tuotot hieman pienenevät, mutta kiinteistöverossa tavoitellaan selvää kasvua, hyvään tahtiin rakentuvan tuulivoiman ansiosta.
3. Valtionosuudet ovat Kuntaliiton laskelman perusteella kasvamassa hieman, n. 2,9 milj. euroon.
4. Henkilöstömenot pyritään pitämään kurissa, vaikka palkankorotuksista (n. 3 %) tulee noin 120 000 euron korotuspaineet.
5. Käyttötalouden nettomenojen **kokonaiskasvu tulosalueittain saa olla enintään 3 %**.
6. Rakenteellisia uudistuksia ja investointeja tehdään siten, että pysyviä rakenteellisia säästöjä syntyy.
7. Kuntayhteistyötä lisätään ja monipuolistetaan sekä kehitetään; erityisenä painopisteenä TE-palvelujen uudistus, joka astuu voimaan vuoden 2025 alusta, ja lisää toimintakuluja n. 300 000 €.
8. Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman vuoteen 2027 laadinnassa huomioidaan (soveltuvin osin) aiemmin kirjatut talouden tasapainottamistarpeet (ks. liite 3).

- Liitteet:**
1. Aikataulu
 2. Talousarvioraami 2025
 3. Säästötoimet

Liite 1

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadinta-aikataulu vuoden 2024 lopulla:

Syyskuu:

- Neuvottelut Kainuun liiton kanssa on käyty - > maksuosuus on lisätty raamiin toimintakuluina.
- Raami käydään läpi hallituksessa 24.9.2024.

Lokakuu:

- KH täsmentää raamia ja antaa mahdollisia lisäohjeita.
- Johtoryhmä ja laajennettu johtoryhmä käy läpi keskeiset strategiset käyttötaloutta, investointiohjelmia ja talouden tasapainottamistoimenpiteitä koskevat linjaukset (kj:n johdolla) ennen seuraavaa kunnanhallitusta.
- Kunnanhallitus esittää veroproositit vuodelle 2025.

Marraskuu:

- Johtoryhmän talousarviokäsittelyt; ja tarvittavat jatkoneuvottelut hallintokuntien kanssa.
- Marraskuun alkupuoliskolla valtuusto hyväksyy veroproositit ja linjaa talousarvion valmistelua.
- Kunnanhallituksen talousarvion 1. käsittely
- Yhteistyötoimikunta käsittelee ja antaa lausuntonsa vuoden 2025 talousarvioedotuksesta.

Joulukuu:

- Kunnanhallitus käsittelee kunnanjohtajan ehdotusta vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaksi ja tekee esityksen valtuustolle.
- Valtuuston talousarviokokous.

Tammikuu 2025:

- Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeet vuoden 2025 ensimmäisessä kokouksessaan.

Alustava kokonaisraami vuodelle 2024:

- Toimintakuluissa **saa siis olla hieman nousua** (n. 2 - 3 % suhteessa vuoden 2024 ennusteeseen / talousarvioon; huom. palkat vaikuttavat n. + 3 %).
- Alustava vuosikate on noin 1,1 M €; ja alustavasti tulos on lähes + 0,6 M €.
- TE-uudistuksen vaikutus Hallinto- ja elinvoimapaalveluihin on n. + 300 000 €.

TALOUSARVIO 2025 -raami (ulkoiset)

Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT	Totals (0)	2 312 432,39	1 539 527,00	1 400 000,00
TOIMINTAKULUT	Totals (+ 3 % + TE- osuus)	-8 365 941,55	-7 917 203,58	-8 450 000,00
TOIMINTAKATE	Totals	-6 053 509,16	-6 377 676,58	-7 050 000,00
Verotulot	Totals	5 031 515,02	4 996 000,00	5 357 000,00
	Kunnan tulovero	3 037 387,89	2 820 000,00	3 034 000,00
	Kiinteistövero	1 291 921,78	1 600 000,00	1 770 000,00
	Osuus yhteisöve- ron tuotosta	702 195,35	576 000,00	553 000,00
Valtionosuudet	Totals	2 476 288,00	2 678 320,00	2 930 000,00
Rahoitustuotot ja - kulut	Totals	-95 329,66	-100 000,00	-100 000,00
VUOSIKATE	Totals	1 358 964,20	1 196 643,42	1 137 000,00
Poistot ja arvon- alentumiset	Suunnitelman mu- kaiset poistot	-575 394,43	-516 827,00	-565 000,00
TILIKAUDEN TULOS	Totals	783 569,77	679 816,42	572 000,00
Tilinpäätössirrot	Totals	71 215,82		
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	Totals	854 785,59	679 816,42	572 000,00

Seuraavan taulukon säästötoimet on syytä arvioida tulosaluetasolla ja konkretisoida siten, että laatua, mahdollisia säästöjä ja tehokkuutta palveluihin syntyy.

1. Palvelujen järjestämisen tehostaminen • Mitoitus ja tehostaminen (asiakashyödyn ja tehokkuuden optimointi) • Tuotantotapojen kehittäminen (etäteknologia, digitalisaatio, verkkopalvelut, sujuvat palvelu- ja asioiden valmisteluprosessit) • Organisaation virtaviivaistaminen
2. Yhteistyön vahvistaminen • Konserniyhteistyön kehittäminen • Kuntayhteistyö (hanketoiminta, hankinnat, yhteinen henkilöstö ja yhteiset palvelut; pilottina tekninen toimiala; TE-palvelu-uudistus) • Harkittu yksityistäminen / ulkoistaminen • 3.- ja 4.-sektorin yhteistyö (joitakin pilotteja) • Osallistava budjetointi (ympäristöasioissa ja nuorten aktivoinnissa)
3. Henkilöstösäästöt • Luonnollisen poistuman (eläköitymiset) hyödyntäminen, mikäli mahdollista • Palkkausjärjestelmän kannustavuuden ja tehokkuuden lisääminen (henkilökohtainen lisä) • Osaamisen kehittäminen (osaamistarpeiden kartoitus ja räätälöity koulutus; ohjelman mukaan) • Työssä jaksamiseen ja työn iloon satsaaminen (työnohjaukset; henkilöstökyselyt) • Lomapalkkavelka ja kertyneet työsaldot minimiin (työjärjestelyt niin, että ns. "ylitöitä" ei synny ja lomat voidaan pitää)
4. Investointien järjeistämisen ja hanketoiminnan kehittäminen • Palveluja tehostavat ja rakenteita parantavat investoinnit • Hankesalkun suuntaaminen tukemaan kuntastrategiaa